

سُمْ
الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ

جاپا

چهارم ابتدایی

کتاب جامع تیزهوشان

مؤلفین: بهناز اسعدی، شوکت فرامرزی،
روح پرور عشیری، راضیه وارسته

در فرهنگ و اساطیر ایران و جهان، هدھد نماد دانایی، راهنمایی و آموزش است.

پویش: بیام آور دانایی

پیش‌گفتار

به نام خداوند مهریان

همراهان صمیمی پویش؛

آنچه در دست دارد کتاب جدیدی است از مجموعه‌ی مشهور "پایه‌پا" که مطابق همیشه با دست پُر به سراغ شما آمده است.

همواره اهتمام «پویش»، انتشار کتاب‌هایی با ساختار مفید و متفاوت است که شایستگی و بایستگی خود را در عمل به اثبات برساند.

در همین راستا تلاش شده محتوای کتاب با جزئیات دقیق و نظرات کارشناسانه، طراحی و هدف‌گذاری گردد. هرآنچه لازم است را یک جا و در یک کتاب برای شما گردآوری کرده و کمال دقت و تجربه خود را بر این مهم متتمرکز ساخته‌ایم.

در این مسیر از تجربه‌ی کارشناسان مجرب، همکاری مؤلفین توانمند و حضور ناظران توانا بهره جستیم و اکنون نتیجه‌ی کار تیم پویش را با امید اثربخشی کامل آن، به حضور شما عزیزان گرانقدر تقدیم می‌داریم تا با یکدیگر مسیر اعتلای فرهنگی، علمی و آموزشی امیدان آینده‌ی میهن پرافتخارمان را هموارتر سازیم. از همه‌ی مؤلفین، ویراستاران و دوستانی که در هر کدام از مراحل متفاوت تولید کتاب در هجده ماه گذشته، پرلاش و مؤثر در کنار ما بودند صمیمانه سپاسگزاریم.

ناشر

فهرست

۵

ریاضی

۸۱

علوم تجربی

۱۴۵

فارسی

۲۲۹

مطالعات اجتماعی

۲۶۹

هدایه‌های آسمان

۳۰۹

پاسخ‌نامه

یافی

مساحت متوازی الاضلاع و مثلث	اندازه‌گیری زمان	ضرب و تقسیم	اعداد و الگوها
درس سوم ۷۰	درس سوم ۵۱	درس سوم ۲۸	درس اول ۶
محیط و مساحت	اندازه‌گیری طول	ضرب دو عدد دو رقمی	عددنویسی
درس چهارم ۷۲	درس چهارم ۵۴	درس اول ۲۸	درس دوم ۱۰
آمار و احتمال	عدد مخلوط و عدد اعشاری	محاسبه‌ی حاصل ضرب	الگوها
درس اول ۷۵	درس اول ۵۶	درس سوم ۳۲	درس سوم ۱۳
نمودار خط شکسته	عدد مخلوط	محاسبه‌های تقریبی	ماشین‌های ورودی- خروجی
درس دوم ۷۸	درس دوم ۵۹	درس چهارم ۳۵	درس چهارم ۱۵
احتمال	عدد اعشاری	تقسیم و بخش پذیری	معرفی میلیون
	درس سوم ۶۱	درس پنجم ۴۰	فصل دوم ۱۶
تقسیم بر عدد های یک رقمی	جمع و تفریق اعشاری	کسر	
درس چهارم ۶۲	درس ششم ۴۱	درس اول ۱۶	
ارزش مکانی عدد های اعشاری	تقسیم بر عدد های دو رقمی	شناخت کسرها	
فصل ششم ۶۵	فصل چهارم ۴۵	درس دوم ۲۱	
شکل‌های هندسی	اندازه‌گیری	جمع و تفریق	
درس اول ۶۵	درس اول ۴۵	درس سوم ۲۴	
عمود - موازی	زاویه	تساوی کسرها	
درس دوم ۶۷	درس دوم ۴۸	درس چهارم ۲۶	
چهارضلعی‌ها	اندازه‌گیری زاویه	ضرب عدد در کسر	

فصل اول: اعداد و الگوهای فصل

درس اول: عددنویسی

۱۹۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ و ۹

برای پیدا کردن تعداد اعداد یک رقمی، تعداد اعداد دو رقمی، تعداد اعداد بزرگترین عدد دو رقمی کم می‌کنیم.

تعداد اعداد دو رقمی $= 9 - 9 = 90$

برای یافتن تعداد اعداد سه رقمی، بزرگترین عدد دو رقمی (۹۹) را از بزرگترین عدد سه رقمی کم می‌کنیم.

تعداد اعداد سه رقمی $= 99 - 99 = 900$

تعداد اعداد چهار رقمی، پنج رقمی و ... را با توجه به الگوی به دست آمده به دست می‌آوریم:

تعداد اعداد چهار رقمی $= 999 - 999 = 9000$

تعداد اعداد پنج رقمی $= 9999 - 9999 = 90000$

خواندن اعداد

۱) برای خواندن اعداد، ارقام آن را سه رقم، سه رقم از سمت راست جدا می‌کنیم و با توجه به مرتبه و طبقه هر عدد آن را می‌خوانیم.

هر طبقه دارای سه مرتبه است: یکان، دهگان، صدگان

مثال با توجه به عدد ۹۶، ۵۴۷، عدد ارزش مکانی را کامل کنید و به حروف بنویسید.

هزار			یکی		
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
۵	۴	۷	۰	۹	۶

پانصد و چهل و هفت هزار و نود و شش

اگر بخواهیم عددی را که به حروف نوشته شده است با رقم بنویسیم، ابتدا در هر طبقه جای سه مرتبه را خالی می‌گذاریم و سپس اعداد را جایگزین می‌کنیم.

مثال عدد نود هزار و سی و پنج را در جدول ارزش مکانی قرار دهید و با رقم بنویسید.

هزار			یکی		
۰	۹	۰	۰	۳	۵

۹۰۰۳۵

مثال عدهای دو رقمی و یک رقمی که در آنها رقم «۱» نوشته می‌شود: (اعداد با ارقام بیشتر نیز به همین صورت قاعدهای مشابه دارند).

۱، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۱، ۳۱، ۴۱، ۵۱، ۶۱، ۸۱، ۹۱

با آنکه تعداد عدهای بالا ۱۹ تا است، اما چون در ۱۱ دوبار رقم «۱» تکرار می‌شود پس رقم «۱» بیست بار در اعداد یک و دو رقمی تکرار می‌شود.

نکته ۱: اگر در یک الگوی عددی، اختلاف هر دو عدد متوالی (پشت سر هم) مقدار ثابتی باشد، می‌توانیم تعداد اعداد را به دست آوریم. به مثال زیر توجه کنید:

مثال در مجموعه‌ی اعداد {۴۵، ۴۰، ۳۵، ۳۰، ۲۵، ۲۰، ۱۵، ۱۰، ۵، ۱} از ۵ تا ۴۵ چند عدد وجود دارد؟

{۵، ۱۰، ۱۵، ۲۰، ۲۵، ۳۰، ۳۵، ۴۰، ۴۵}

توجه: فاصله‌ی بین اعداد ۵ واحد است، پس با استفاده از رابطه‌ی زیر می‌توان تعداد اعداد را به دست آورد.

$$\frac{\text{عدد اول} - \text{عدد آخر}}{\text{فاصله‌ی دو عدد}} + 1 = \text{تعداد اعداد} \rightarrow \frac{45 - 5}{5} + 1 = 9$$

مثال از ۲۷ تا ۳۰ چند عدد وجود دارد؟

$$\frac{\text{عدد اول} - \text{عدد آخر}}{\text{فاصله‌ی دو عدد}} + 1 = \text{تعداد اعداد}$$

$$\rightarrow \frac{(30 - 27)}{1} + 1 = 2989 + 1 = 2990$$

نکته ۲: اگر بگویند بین دو عدد، چند عدد وجود دارد، منظورشان این است که عدد اول و آخر را از تعداد عدها کم کنیم و تعداد عدهای بینشان را حساب کنیم.

مثال بین ۲۷ تا ۳۰ چند عدد وجود دارد؟

$$2990 - 2 = 2988$$

مثال بین ۹۷ و ۲۰۵۶ چند عدد وجود دارد؟

$$\frac{\text{عدد اول} - \text{عدد آخر}}{\text{فاصله‌ی دو عدد}} + 1 - 2 = \text{تعداد اعداد}$$

$$\rightarrow \frac{2056 - 97}{1} = 1959$$

$$1959 - 1 = 1958$$

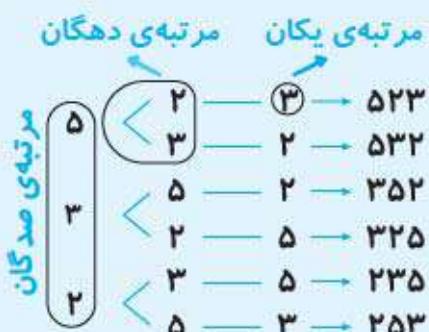
نوشتن اعداد با رقم‌های داده شده

فصل
۱

دستیار
لذت‌بخش

برای مشخص کردن تعداد اعدادی که با رقم‌های تعیین شده می‌توان نوشت، از روش زیر استفاده می‌کنیم.

مثال با رقم‌های ۲ و ۳ و ۵ چند عدد سه رقمی با رقم غیرتکراری می‌توان نوشت؟

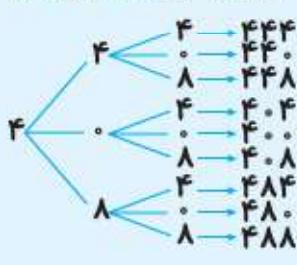
با ارقام داده شده دو عدد می‌توان نوشت که رقم صدگان آن‌ها ۵ است، چون شرط **غیرتکراری** بودن را داریم در دهگان فقط دو رقم ۲ و ۳ را می‌توان نوشت و در یکان هم فقط یک رقم می‌توانیم بنویسیم. به همین ترتیب با هر کدام از اعداد ۲ و ۳ هم می‌توان دو عدد نوشت که رقم صدگان آن‌ها ۲ و ۳ است.

در دهگان دو رقم و در یکان یک رقم می‌توانیم بنویسیم.
پس با ارقام داده شده ۶ عدد مختلف می‌توان نوشت.

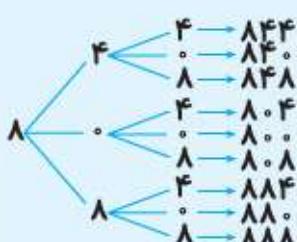
$$3 \times 2 \times 1 = 6$$

(یک رقم) (دو رقم) (۳ و ۲ و ۵)
در دهگان در یکان در صدگان

مثال با رقم‌های ۸ و ۰ و ۴ چند عدد سه رقمی می‌توان نوشت?
(تکرار ارقام مجاز است)

با ارقام داده شده ۹ عدد می‌توان نوشت که صدگان آن‌ها ۴ باشد.
به همین ترتیب ۹ عدد دیگر می‌توان نوشت که صدگان آن‌ها ۸ باشد.

چون رقم صفر در اعداد سه رقمی نمی‌تواند در صدگان باشد، پس ۱۸ عدد سه رقمی مختلف می‌توان نوشت.
این تعداد را از رابطه‌ی زیر نیز می‌توان به دست آورد.

$$2 \times 9 = 18$$

$$2 \times 3 \times 3 = 18$$

(۰ - ۰۴ - ۰۸) (۴ - ۴۰ - ۴۸) (۸ - ۸۰ - ۸۴)
در یکان در دهگان در صدگان

نکته‌ی ۳: عده‌ها به صورت‌های مختلف دسته‌بندی می‌شوند که چند مورد از آن‌ها به صورت زیر است:

- ۱- مجموعه‌ی اعداد طبیعی
- ۲- مجموعه‌ی اعداد حسابی
- ۳- مجموعه‌ی عده‌های زوج
- ۴- مجموعه‌ی عده‌های فرد

پرسش‌های چندگزینه‌ای

۱- با توجه به عدد ۷۲۵۹۶ کدام عدد کمترین ارزش مکانی را دارد؟

۴) صفر

۷) ۳

۵) ۲

۱) ۱

۲- در عدد ۱۰۲۴۶۸ بیشترین ارزش مکانی را کدام رقم دارد؟

۸) ۴

۶) ۳

۴) ۲

۱) ۱

۳- با توجه به عدد ۹۸۷۶۳۲ کدام رقم ۳ برابر دهگان می‌باشد؟

۷) ۴

۸) ۳

۶) ۲

۹) ۱

۴- اگر به صدگان عدد ۱۵۰۱۵۰۱۵ واحد اضافه کنیم کدام عدد به دست می‌آید؟

۴۹۳۱۰۵) ۴

۴۸۲۰۱۵) ۳

۴۸۹۳۱۵) ۲

۴۹۲۰۱۵) ۱

۵- در کدام گزینه عدد ۳ بیشترین ارزش را دارد؟

۶۹۰۵۸۳) ۴

۵۰۳۸۹۶) ۳

۳۰۵۶۹۸) ۲

۵۹۰۳۶۸) ۱

۶- ارزش مکانی رقم ۴ در کدام عدد بیشتر است؟

۸۹۰۴۴۴۴۴) ۴

۴۹۹۹۹) ۳

۴۰۰۰۰۰) ۲

۹۹۴۹۹۹۹) ۱

۷- عدد چهار میلیون و سیصد و سه کدام است؟

۴۰۰۰۳۲۰) ۴

۴۰۰۰۳۰۳) ۳

۴۳۰۰۰۳۰) ۲

۴۰۰۳۰۰۳) ۱

۸- بزرگ‌ترین عدد ۳ رقمی چند برابر بزرگ‌ترین عدد یک رقمی است؟

۱۱۰۱) ۴

۱۱۱) ۳

۱۰۰) ۲

۱۱۰) ۱

۹- به بزرگ‌ترین عدد ۵ رقمی چند واحد اضافه کنیم تا به کوچک‌ترین عدد ۶ رقمی برسیم؟

۴) ۴

۳) ۳

۲) ۲

۱) ۱

۱۰- پنجمین رقم از سمت چپ یک عدد، در مرتبه‌ی صدگان قرار دارد. این عدد چند رقمی است؟

۹) ۴

۸) ۳

۷) ۲

۶) ۱

۱۱- کوچک‌ترین عدد ۶ رقمی هستم که یکانم ۴، صدگانم نصف یکانم و دهگان هزارم ۲ برابر یکانم است و بقیه‌ی ارقام من غیر تکراری است. من چه عددی هستم؟

۱۰۲۸۳۴) ۴

۱۰۸۲۳۴) ۳

۱۸۰۲۳۴) ۲

۲۰۳۴۱۸) ۱

۱۲- اختلاف کوچک‌ترین عدد ۷ رقمی با بزرگ‌ترین عدد ۵ رقمی چقدر است؟

۹۰۰۰۰۵) ۴

۹۰۰۰۰۴) ۳

۹۰۰۰۰۱) ۲

۹۹۹۰۱۰) ۱

۹۹۹۹ (۴)

۹۰۰۰۰ (۳)

۱۰۰۰۰ (۲)

۹۹۹۹ (۱)

۱۴ - هرگاه اختلاف دو عدد برابر مجموع آن دو عدد باشد، حتماً یکی از آن دو عدد برابر است با:

۲ (۴)

۱ (۳)

۱ (۲)

۱ (۱)

۱۵ - با ارقام ۵، ۶، ۰، ۰ چند عدد چهار رقمی، بدون تکرار ارقام می‌توان نوشت؟

۱۴ (۴)

۲۰ (۳)

۱۸ (۲)

۲۴ (۱)

۱۶ - اختلاف کوچک‌ترین عدد ۷ رقمی با بزرگ‌ترین عدد ۵ رقمی زوج غیر تکراری کدام گزینه است؟

۹۰۱۲۳۰ (۴)

۹۰۱۲۳۸ (۳)

۹۰۱۲۳۵ (۲)

۹۰۱۲۳۶ (۱)

۱۷ - در یک عدد ۴ رقمی غیر تکراری، هر رقم دو برابر مرتبه‌ی قبلی است. در این عدد رقم یکان هزار چند برابر رقم دهگان آن است؟

۸ (۴)

۶ (۳)

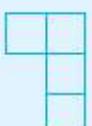
۴ (۲)

۲ (۱)

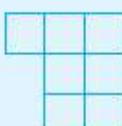
درس دوم: الگوهای شناسی

برای رسیدن به پاسخ یک مسئله راه کارهای گوناگونی وجود دارد. اگر برای پاسخ یک سؤال از شیوه‌ی تفکر منظم استفاده کنیم، چیزی از قلم نمی‌افتد و جواب تکراری هم نخواهیم داشت. شیوه‌ی تفکر منظم در زندگی روزمره کارایی فراوانی دارد و استفاده از آن باعث بهبود روند زندگی خواهد شد.

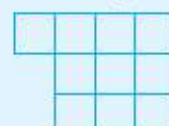
مثال در الگوی زیر، شکل بعدی شامل چند مربع است؟

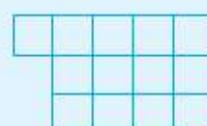
(۱)

(۲)

(۳)

(۴)   (۵) ?

الگو موجود در این مسئله، این گونه است که به شکل بعدی ۳ مربع اضافه شده است.

مثال اگر ساختن شکل‌ها را به همین ترتیب ادامه دهیم،

در شکل دهم چند تا مربع خواهیم داشت؟

راه حل اول:

(۱)

(۲)

(۳)

در این الگو تعداد مثلث‌ها از رابطه‌ی $(2 \times \text{شماره‌ی شکل})$ به دست می‌آید و تعداد مربع‌ها از رابطه‌ی $\text{تعداد مربع‌ها} = 1 + 2 + 3 + \dots + \text{تعداد مثلث‌ها}$ به دست می‌آید؛ پس در شکل دهم خواهیم داشت:

تعداد مربع‌ها: $1 + 2 + 3 + \dots + 9 = 45$

تعداد مثلث‌ها: $2 + 4 + 6 + \dots + 18 = 100$

۱ - شماره‌ی شکل = تعداد مربع‌ها

$10 - 1 = 9$

راه حل دوم:

۱ ، ۷ ، ۳۱ ، ۱۲۷ ، ?

۱ ، ۷ ، ۳۱ ، ۱۲۷ ، ۵۰۸
 $\times 4+3$ $\times 4+3$ $\times 4+3$

مثال رابطه‌ی موجود بین عددهای مقابل را پیدا کنید.
(حل)

در برخی از الگوها یک رابطه‌ی کلی برای حل وجود دارد. در اینجا این رابطه به شکل زیر است:

$$\text{عدد بعدی} = 4 \times \text{عدد قبلی} + 3$$

رابطه‌ی کلی:

در برخی از الگوها عدد قبلی در یک عدد ضرب می‌شود، سپس حاصل از عددی دیگر، تفریق می‌شود تا عدد بعدی به دست آید.

۲ ، ۳ ، ۵ ، ۹ ، ?
 $\times 2-1$ $\times 2-1$ $\times 2-1$

مثال در الگوی مقابله‌ی عدد بعدی را پیدا کنید.

$$\text{عدد بعدی} = 1 - (2 \times \text{عدد قبلی})$$

$$(2 \times 2) - 1 \rightarrow 3 \quad (3 \times 2) - 1 \rightarrow 5 \quad (5 \times 2) - 1 \rightarrow 9$$

پس عدد بعدی ۱۷ است.

$$4, 5, 9, 14, 23, ?$$

مثال الگوی عددی را ادامه دهید.

در برخی از الگوها، هر عدد از مجموع دو عدد قبلی خود به دست می‌آید. به غیر از دو عدد اول که برای پیدا کردن رابطه داده شده‌اند. (مشابه رابطه‌ای به نام رابطه‌ی فیبوناچی)

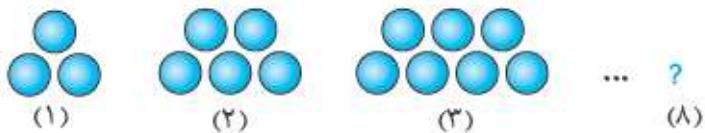
۴ ، ۵ ، ۹ ، ۱۴ ، ۲۳
۹   ۱۴   ۲۳
 $4+5 \rightarrow 9$ $5+9 \rightarrow 14$ $9+14 \rightarrow 23$ $14+23 \rightarrow 37$

پس عدد بعدی که در الگو قرار می‌گیرد ۳۷ است.

هر الگو رابطه‌ای خاص دارد که با دقت در نظم و چگونگی افزایش یا کاهش اعداد می‌توان آن را کشف کرد.

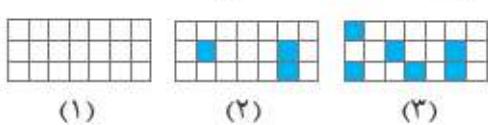
پرسش‌های چندگزینه‌ای

-۱۸- اگر شکل‌ها را به همین ترتیب ادامه دهیم، تعداد دایره‌های شکل هشتم چندتاست؟

(۱) ۱۵   (۲) ۱۳

(۳) ۱۹   (۴) ۱۷

(۱) ۱۵   (۲) ۱۲

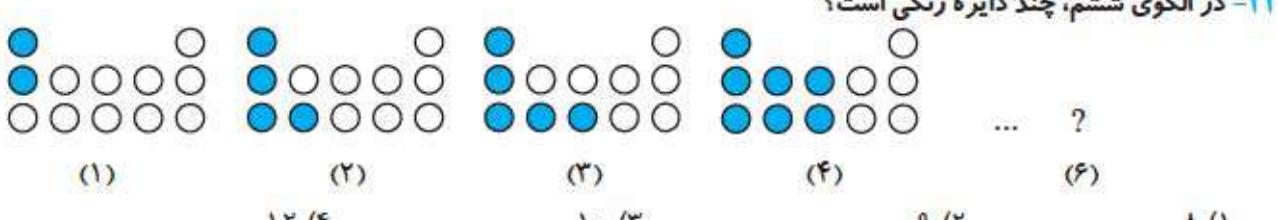
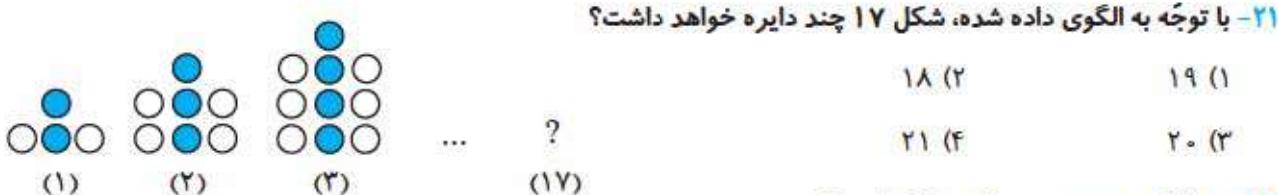
(۳) ۲۱   (۴) ۱۸

-۱۹- در الگوی هفتم، چند خانه رنگ شده است؟

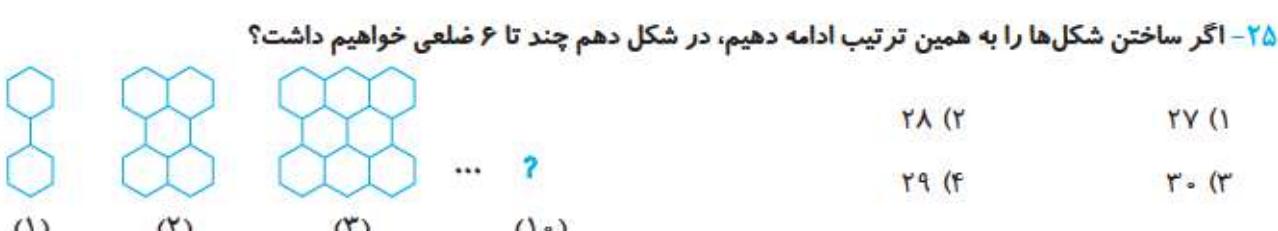
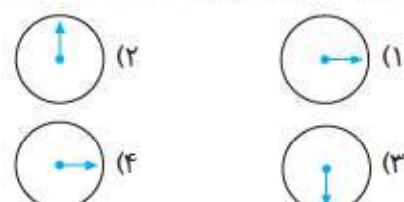
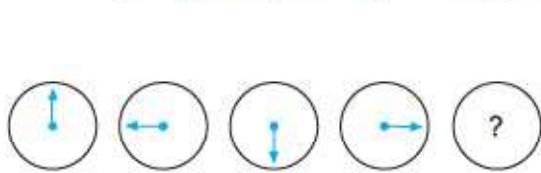

۲۰- الگوی پنجم را پیدا کنید؟

			...	?	۱۵ (۲)	۱۸ (۱)
(۱)	(۲)	(۳)		(۵)	۶ (۴)	۱۲ (۳)

۲۳- بین شکل‌ها از چپ به راست رابطه‌ای وجود دارد که اگر ادامه یابد، شکل بعدی کدام یک از گزینه‌ها خواهد بود؟

۲۶- الگوی هشتم کدام عدد است؟

۷۱ و ۴۲ و ۵۵ و ۶۳ و ۷۱ .....
 (۱) (۲) (۳) (۴)

۱۵ (۲)

۲۲ (۱)

۲۰ (۴)

۳۳ (۳)

۲۷- الگوی پنجم کدام گزینه است؟

۱۱ و ۲۲ و ۳۴ و ۱۴ و ۱۱ .....
 (۱) (۲) (۳) (۴)

۷۳ (۳)

۶۴ (۲)

۴۸ (۴)

۵۱ (۱)

۲۸- عدد بعدی الگو، کدام عدد می‌تواند باشد؟

۹۰۰ و ۱۵۰۰ و ۳۰۰۰ و .....
 (۱) (۲) (۳) (۴)

۱۵ (۲)

۱ (۱)

و ۱۰۰ و ۴۰۰ و ۸۰۰ و ۱۶۰۰ و ۳۲۰۰ فصل ۱

۵۰ (۴)

۴۰ (۳)

- ۲۹- الگوی ششم کدام عدد است؟

(۱) ۱

و ۱۰۹ و ۵۳ و ۲۵ و ۱۱ و ۴

۲۵۲ (۴)

۴۴۵ (۳)

- ۳۰- عدد هفتم در الگوی مقابله کدام است؟

(۱) ۵۳

و ۶ و ۸ و ۱۲ و ۲۰ و ۳۶

۲ (۴)

۵ (۳)

- ۳۱- در الگوی عددی مقابله، عدد بعدی کدام است؟

(۱) ۳

و ۹ و ۵ و ۳ و ۲

۲۱ (۴)

۳۳ (۳)

- ۳۲- با توجه به الگوی مقابله، عدد ششم کدام است؟

(۱) ۳۶

- ۳۳- با توجه به رابطه‌ی بین اعداد، در نمودار زیر به جای علامت «?» چه عددی را باید نوشت؟

(۱) ۱۲ (۲)

(۳) ۱۰۱

- ۳۴- یک مورچه هر روز صبح از یک درخت ۱۰ متری، ۲ متر بالا می‌رود و عصر همان روز یک متر به پایین بر می‌گردد. این مورچه ظهر چندمین روز بالای درخت است؟

۱۱ (۴)

۱۰ (۳)

(۱) ۸

درس سوم: ماشین‌های ورودی- خروجی

در این نوع ماشین‌ها اعداد از یک طرف وارد دستگاه می‌شوند، سپس روی آن‌ها عملیات ریاضی انجام شده و در نهایت از طرف دیگر دستگاه خارج می‌شوند.

۴
۵
۹

۸
۱۰
۱۸

۱۴
۱۰
۱۸

۷
۵
۹

گاهی چند دستگاه پشت سر هم نصب می‌شوند که هر کدام کاری جداگانه روی اعداد انجام می‌دهند.

$$6 \rightarrow \times 2 \rightarrow 12 \rightarrow \times 3 \rightarrow 36 \rightarrow \times 4 \rightarrow 144$$

در نمونه‌ی فوق، سه ماشین پشت سر هم نصب شده‌اند که می‌توان به جای آن‌ها از یک ماشین استفاده کرد.

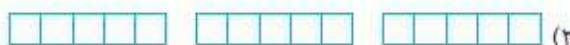
$$3 \times 2 \times 4 \\ 6 \rightarrow \times 2 \rightarrow 12 \rightarrow \times 3 \rightarrow 36 \rightarrow \times 4 \rightarrow 144$$

به جای ماشین سه کاره‌ی زیر می‌توان از تک ماشین تک کاره استفاده کرد.

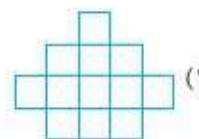

فصل ۱ پرسش‌های چندگزینه‌ای

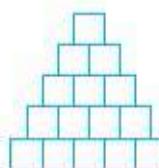
۳۵- با توجه به کاری که ماشین انجام می‌دهد، شکل خروجی کدام گزینه‌ی زیر است؟

(۲)

(۱)

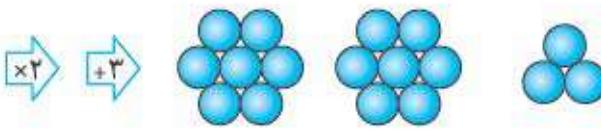

(۴)

(۳)

۳۶- با توجه به خروجی ماشین، ورودی این دستگاه کدام است؟

(۲)

(۱)

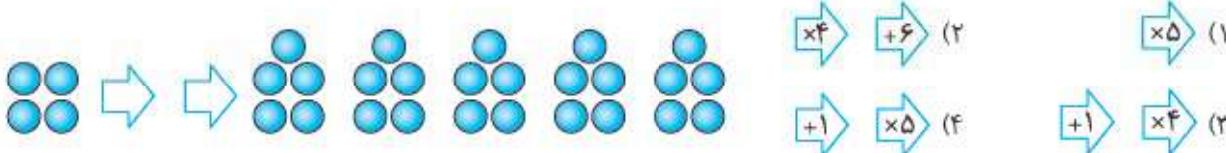

(۴)

(۳)

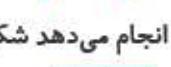
۳۷- با توجه به ورودی و خروجی ماشین، کار دستگاه کدام گزینه‌ی زیر است؟

(۲)

(۱)

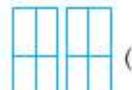

(۴)

(۳)

۳۸- با توجه به کاری که ماشین انجام می‌دهد شکل خروجی کدام است؟

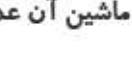
(۲)

(۱)

(۴)

(۳)

۳۹- عددی را به ماشینی دادیم. ماشین آن عدد را سه مرتبه پشت سر هم نصف کرد. اگر به آن ماشین عدد ۴۸ را بدهیم، چه عددی را به ما می‌دهد؟

۳ (۴)

۶ (۳)

۱۲ (۲)

۲۴ (۱)

۴۰- با توجه به ماشین، عدد خروجی از ماشین، چه عددی است؟

 $700 + 70000 + 5000 + 60 + 9$

$\rightarrow \times 2 \rightarrow +2$

۷۰۰۰۷۶۹ (۴)

۷۰۰۰۷۵۶۹ (۳)

۷۰۵۷۶۹ (۲)

۷۰۷۵۶۹ (۱)

۴۱- پدری ۳ سال، پسرش ۷ سال و دخترش ۴ سال دارند، می‌خواهیم بدانیم سه سال قبل هر یک چند سال داشته‌اند. برای

این کار از کدام ماشین استفاده می‌کیم؟

$\rightarrow +3$

$\rightarrow -5 \rightarrow +2$

$\rightarrow +3$

$\rightarrow -3$

درس چهارم: معرفی میلیون

۱) با توجه به مرتبه اعداد در جدول ارزش مکانی، اگر به عدد ۹۹۹۹۹۹ یک واحد اضافه کنیم، عدد به دست آمده برابر است با ۱۰۰۰۱ هزار تا، که آن را می‌نویسیم: ۱۰۰۰۰۰۱ و می‌خوانیم یک میلیون.

میلیون			هزار			یکی		
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
			۹	۹	۹	۹	۹	۹
								۱
		۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰

۲) طبقه‌ی میلیون دارای سه مرتبه‌ی بکان، دهگان و صدگان است.

در جدول ارزش مکانی هر مرتبه، ده برابر مرتبه‌ی سمتِ راستِ خود است. یعنی صدگان میلیون، ده برابر دهگان میلیون است و صدگان هزار، ده برابر دهگان هزار است.

مثال در عدد ۱۳۰۰۰۰۰۰۰ ارزش مکانی رقم ۳ ده برابر ارزش مکانی این رقم در عدد ۱۳۰۰۰۰۰۰ است.

پرسش‌های چندگزینه‌ای

۴۱- کدام مورد، عدد هشتصد میلیون و هشتاد هزار و هشت را نشان می‌دهد؟

λ.....λ..λ (4)   λ...λ...λ (3)   λ..λ...λ (2)   λ..λ..λ (1)

- اگر ۴ میلیون به عدد ۶۵۱۴۹ اضافه کنیم، کدام رقم تغییر می‌کند؟

٤) (٤) ٣) (٣) ٢) (٢) ١) صفر

۴۱- عدد پنج میلیون و پانصد و پنجاه کدام گزینه است؟

△○○○△△○(F   △○○△○○(F   △△○△○○○(2   △○○△○○(1

۴۸- با توجه به کارت‌های مقابل، بزرگ‌ترین عدد کدام است؟

٩١٧٠٥٦٣ (٤) ٩١٧٠٣٥٦ (٣) ٩١٣٧٠٥٦ (٢) ٩١٣٥٦٧ (١)

۴۶- بزرگ‌ترین عددی که می‌توانیم با کنار هم چیدن شش کارت مقابل به دست ییاوریم، چند است؟

Digitized by srujanika@gmail.com

(١) حملہ ہے اور واحد کر کر شعبہ (۲) دو ہزار و نیصہ اخراج کر کر شعبہ

۳) سه میلیون واحد بشت و شود ۴) بست هزار واحد که می شود

^{۴۱}- عددی، ۸، رقم، داریه که دهگان هزار آن ع و صد گان هزار آن ۸ است. اگر کوچکترین عدد ۵، رقم، را از آن که کنم،

سید گان هزار آن رقم خواهد بود

١ (٤) ٥ (٣) ٨ (٢) ٦ (١)